

Elements for a Romanian position regarding CAP reform – as suggested by the CRPE report "A Country and Two Agricultures". Elemente pentru o poziție a României în chestiunea reformei PAC -

sugerate de raportul CRPE "O țară și două agriculturi"

Lucian Luca,
cercetător IEA, expert afiliat CRPE

Structura prezentării

◆ Reformarea PAC

- Presiunile pentru reformă, interne și externe
- Despre radicalismul reformei Fischler
- Pozițiile statelor membre față de reformă
- Viitorul plăților directe, în miezul dezbaterii PAC post 2013
- Propunerea ECIPE de realocare a plăților

◆ Problemele României

- Întrebarea 1
 - ◆ Impactul PAC asupra structurii fermelor
- Întrebarea 2
 - ◆ Fermele mari, cu bune și rele
- Întrebarea 3
 - ◆ Finanțarea dezvoltării rurale
- Concluzii preliminare

Presiuni interne și presiuni externe

◆ Trendul reformist, dominant de două decenii

- 1992 – Reforma Mac Sharry; 1999 – Agenda 2000
- 2003 – Reforma Fischler; 2008 – Controlul de sănătate al PAC

◆ Divergențe între câștigătorii și perdanții PAC

- Exportatorii agricoli neți, țări cu agricultură importantă, beneficiari neți ai PAC (ex. Franța, Irlanda, Spania)
- Importatorii agricoli neți, țări industrializate, contributori neți ai PAC (ex. Marea Britanie, Germania, Olanda)

◆ Factorii determinați ai reformelor

- Extinderea spre Est a UE
- Negocierile din cadrul OMC
- Ponderea mare a PAC în bugetul comun
- Îngrijorările legate de mediu și siguranța alimentelor

Cum se ia decizia reformării PAC ?

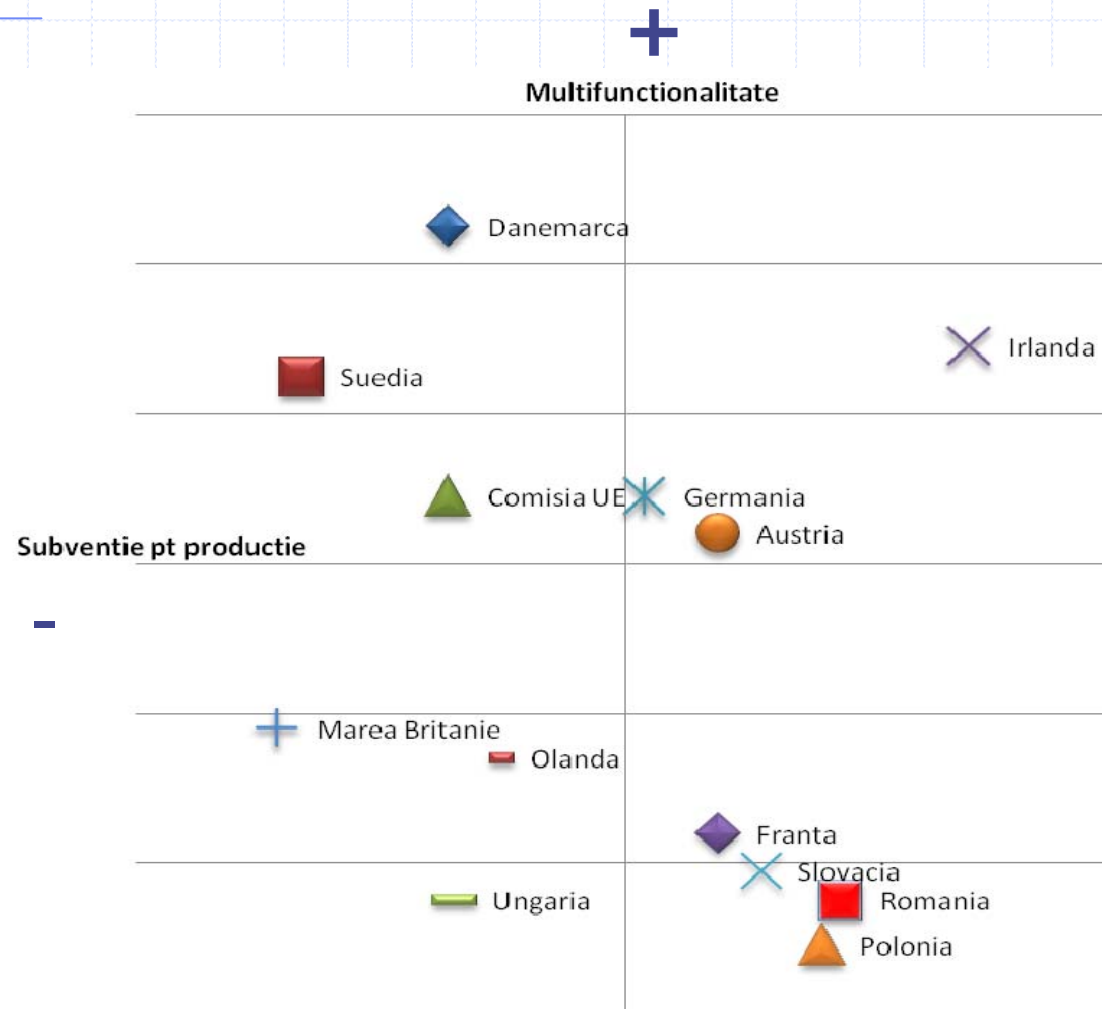
◆ Radicalismul Reformei Fischler din 2003

- Decizia de decuplare a sprijinului acordat fermelor de producția obținută
- Trecerea de la o politică orientată spre cantitate și controlul piețelor către o politică orientată spre calitate, libertatea pieței și dezvoltare rurală
- Sprijinitorii reformei (initial doar Marea Britanie, Suedia) au devenit tot mai numeroși, pe măsură ce grupul anti-reformă (cu Franța, Spania, Germania) s-a destructurat

◆ Conjunctura este importantă - “furtuna perfectă”

- Efectul reformelor instituționale – votul cu majoritate calificată
- Condițiile optime pentru reformă într-un cadru instituțional dat – orientarea pro-reformă a Comisiei
- Schimbările în ce privește numărul și calitatea actorilor politici – numărul decidenților și distribuția preferințelor acestora

Pozițiile statelor membre

Viitorul plăților directe

◆ Trei întrebări puse de președinția cehă a Consiliului

- Ce rol și funcție vor juca plățile directe după 2013 ? ...sprijinirea veniturilor, furnizarea de bunuri publice...
- Care ar trebui să fie relația între plățile directe și alte instrumente ? ...măsurile de reglementare a piețelor, instrumentele de dezvoltare rurală...
- Care ar fi cea mai bună cale de a duce mai departe angajamentul din cadrul Bilanțului de sănătate ? ...de a aborda problema nivelului diferit al plăților între statele membre...

◆ Noile state membre, pentru egalizarea plăților

- Vechile state membre (EU-15) primesc în jur de 300 Euro/ha, pe când noile state membre (EU-12) doar în jur de 200 Euro/ha
- Studiile de impact ale Bilanțului de sănătate: trecerea către o rată fixă la nivel european se face cel mai bine prin armonizarea plăților la nivel regional
- Acordarea plăților directe drept compensație pentru furnizarea de bunuri publice înseamnă o revizuire a măsurilor de dezvoltare rurală

ECIPE: Modificările aduse de realocarea plăților noului Pilon I

	Scenariul conservator	Scenariul progresist	Scenariul PIB scăzut	Scenariul PIB ridicat
UE 15	-1%	-2%	-3%	1%
UE 12	+3%	+7%	+11%	-3%
România	+18%	+37%	+40%	+12%

ECIPE: Modificările aduse de realocarea plăților noului Pilon II

	Scenariul conser- vator	Scenariul progresist	Scenariul centrat pe suprafață	Scenariul centrat pe Natura	Scenariul centrat pe organic	Scenariul multi-funcțional
UE 15	+16%	+24%	+29%	+30%	+34%	+33%
UE 12	-22%	-32%	-39%	-40%	-45%	-44%
România	-25%	-30%	-33%	-48%	-52%	-56%

Întrebarea nr. 1

❖ **Ce efecte au și pot avea subvențiile PAC asupra concentrării terenurilor?**

- Fermele foarte mari sunt avantajate
- Proprietarii micilor gospodării au un motiv să nu vândă terenul
- Fermele mijlocii nu se pot extinde prin cumpărarea celor mici

❖ **O viziune pe termen lung favorabilă fermelor mijlocii, ferme familiale comerciale**

- **Ameliorarea productivității în agricultură**
- **Rezolvarea problemelor sociale ale satului**
 - ◆ Programul Fermierul
 - ◆ Renta viageră

Întrebarea nr. 2

❖ **Care este interesul României în legătură cu fermele mari?**

- Circa 9 mii de ferme de peste 100 de ha primesc aproximativ jumătate din plățile directe
- Beneficiarii măsurilor Axei 1 a PNDR sunt cu precădere fermele mari

❖ **O opțiune pe termen lung pentru agricultura familială**

- **Aplicarea unei limite superioare pentru plățile directe**
- **Susținerea modulării obligatorii progresive cu rate mari**
- **Adaptarea măsurilor de dezvoltare rurală la beneficiarii medii**

Întrebarea nr. 3

◆ **Promovăm o viziune productivistă sau preferăm dezvoltarea rurală?**

- Formularea de obiective coerente pentru modernizarea ruralului
- Selecția proiectelor: o înclinație spre îndeplinirea de formă a unor criterii discutabile
- Derularea proiectelor: atitudine excesiv de birocratică din partea autorităților

◆ **Pilonului II al PAC trebuie susținut, pentru că mediul rural din România este rămas în urmă**

- **Menținerea alocărilor pentru dezvoltare rurală neagrícola (canalizare, apă potabilă, infrastructură rutieră)**
- **Multifuncționalitatea agriculturii: ecologie, dezvoltare durabilă, agricultură organică**

Concluzii preliminare

- ◆ Societatea românească trebuie mai larg implicată în dezbaterile referitoare la Politica Agricolă Comună
 - Formularea poziției României nu poate fi lăsată numai în seama Ministerului Agriculturii
- ◆ Orientarea strategică a României trebuie să țină cont de provocările polarizării agriculturii
 - Ferma familială comercială poate deveni coloana vertebrală a spațiului rural, dar trebuie apărată de speculațiile de pe piețele agricole
- ◆ La nivel național fondurile europene trebuie integrate într-o strategie coerentă a dezvoltării spațiului rural
 - Administrația agricolă trebuie să-și perfecționeze metodele de lucru